1832. No. 73.

LEEUWARDER COURANT.

DINGSDAG den 11 SEPTEMBER.

WEST-INDIE.

CURAÇAO, *den 4 Junij.* Bij de buitengemeen hooge en menigvuldige overstroomingen in het zuiden van Noord-Amerika, gedurende de maanden Augustus en September ll., werd in het begin der laatstgenoemde maand te New-York, een zonderling kleurverschijnsel aan den hemel waargenomen bij het op- en ondergaan der zon; De boven heerschende kleur van derzelver lichtstralen — zegt het berigt deswegens — was een mat blaauw of violet, hetwelk somwijlen in het zeegroen speelde; ook kon men met het bloote oog aan den ondersten rand der zon eene vlek waarnemen ter grootte van een' Dollar. De zon wierp op de door haar beschenen voorwerpen eene blaauwachtige schaduw, en des avonds om 6 ure, had zij eene volkomen groene kleur aangenomen. Op den 3, des avonds ten 6 ure, gedurende eene zware regenbui leverde de hemel een hoogst zonderling gezigt op. Ofschoon de geheele lucht, met uitzondering van eene smalle streep aan den horizont, met dikke zwarte wolken bedekt was, was toch de smalle streep aan den hemel met eene karmozijnkleur doortrokken, die zulk een' helderen schijn had, als zich slechts op den heldersten zomerdag na zonnen-ondergang vertoont, als eene gloeijende koolkleur tot na 7 ure aanhield, en eene rooskleurige tint over de zwarte wolken verbreidde, die den ganschen overigen horizont bedekten.

Volgens berigten van de kust, hebben een aantal *Bolivaren*, aanhangers van wijlen *Bolivar*, die uit Nieuw-Granada verbannen en in Venezuela onvoorzigtiglijk toegelaten waren, een aanslag op het leven van den generaal *Paez* gedaan, met het voornemen om het gouvernement aldaar omver te werpen. De zamenzwering is echter gelukkig bij tijds ondekt geworden en verscheidene misdadigers hebben hunne onderneming reeds met hun leven geboet, waarop het oproer volkomen gedempt is. Reeds lang had men voor den onvoorzigtigen stap der Venezuelaansche regering, door de toelating op dat grondgebied van opstandelingen, die uit Nieuw Granade gebannen waren en die geen ander oogmerk hebben, dan om tweedragt in het land te stoken, te plunderen en te rooven, gevreesd dat dezelve bittere vruchten zoude voortbrengen. De generaal *Paez* heeft eene wonderbare ontkoming gehad, en heeft met zijn zwaard drie der opstandelingen naar de andere wereld gezonden.

De Jamaiksche Couranten melden, dat bij het ondervragen der gevangene muiters gebleken is, dat de slaven van dat eiland van begrip zijn geweest, dat het Engelsche Parlement bepaald had, dat aan de neger slaven van dat eiland op Kersdag de vrijheid zoude geschonken worden; en dat die dag voorbij zijnde en hunne vrijheid niet afgekondigd wordende, zij de gedachten opvatteden, dat het bestuur van Jamaika de afkondiging hunner vrijheid niet wilde volvoeren. Daar nu, volgens hun begrip, hunne meesters hunne vrijheid niet wilden afkondigen, zoo besloten zij dan zich zelven te bevrijden; hetgene, zoo als bekend is, geheel mislukte. De opstandelingen zijn ten onder gebragt, en vele hunner gestraft.

ITALIE.

NAPELS, *den 18 Augustus.* De aardbevingen duren in Calabrië nog voort; kortlings heeft men in de omstreken van het geheel vernielde Catrone nog geweldige schokken ondervonden. — In de laatste dagen van Julij is de stad Foggia, in Apulien door eenen orkaan bezocht, zoo als er anders alleen op de West-Indische eilanden woeden. Niet alleen werden daken en schoorsteenen, maar zelfs een kerktoren en geheele gebouwen omver geworpen. Vele menschen geloofden, dat er eene aardbeving plaats had, hetwelk echter het geval niet is geweest.

In onze omstreken houdt de vuurspuwende Vesuvius ons bezig. De uitgeworpene stoffen waren op den 7 dezer reeds zoo veel, dat de zoom des ouden kraters omtrent 60 voeten zijne vorige hoogte overstegen had. Onafgebroken duurde het uitbarsten van vlammen voort, die zich tot eene hoogte van 1½ miglio verhieven. (Een miglio is 5700 voeten.) Het gekraak des bergs werd steeds heviger en de uitgeworpene steenen waren grooter, harder en ook in grooter aantal als vroeger. De lava, die eerst langzaam naar Bosco liep, werd vloeijender, had eene breedte van 36 voeten en verhaaste haren loop zoo zeer, dat zij in eene minuut 22 voeten aflegde. Op eene plaats had de lava zich langs den berg als een meer verbreed, waarin, even als in eenen anderen kleinen krater, de vulkanische stoffen (materien) kookte en uit welker midden steenen tot op 50 voeten hoogte geslingerd werden. Aldaar verdeelde de lava zich in twee stroomen, welke zich daarna aan meerdere deelen scheidede. De Pino, of rookzuil uit den berg, verhief zich somtijds tot op 2 miglien, en in dezelve bemerkte men van tijd tot tijd electrische bliksemstralen, even als bij onweder. — Van den 15 Augustus schrijft men nopens den Vesuvius: „ De uitbarstingen en schuddingen des bergs duren voort. In den ouden krater is eene opening van 500 voeten breedte ontstaan, en behalve deze, nog vier andere openingen, wiers randen, door uitgeworpene stoffen gevormd, de gedaante van kegels hebben, ieder omtrent 16 voeten hoog, waaruit vuur opstijgt, en het aanzien van even zoo vele fonteinen hebben, die door het schoonste blaauwachtig licht verhelderd worden. Uit elk dezer vier kegels stroomt de lava, ter breedte van 20 voeten, welke vier stroomen, na eenen loop van 100 voeten, zich met elkander vereenigen en met een dof gedruisch naar Camal doli voortstroomt."

De laatste tijding van den 16 dezer zegt: „ Het gedonder en de aardbevingen (*erschutterungen*) duren voort; twee dezer laatsten waren des morgens om 10 ure zeer geweldig, en dadelijk daarop steeg eene derde zuil van vlammen en steenen uit den krater. De lava stroomen zijn verminderd en het gevaar, hetwelk de bewoners der omstreken des bergs voor eene vernielende uitbarsting vreesden, schijnt verdwenen." — Dat de Vesuvius in de laatste weken van daarheen stroomende vreemdelingen dag noch nacht ledig was, kan men zich ligt voorstellen, doch, hetgene men vroeger niet zag, was dat de Napolitanen met menigte den berg beklommen, zoodat de Vulkaan eene bedevaartsplaats geleek. De salvatore of geleider had dan ook gezorgd, dat men op den berg allerlei verfrischingen, even als in eene herberg, konde bekomen.

DUITSCHLAND.

BRUNSWIJK, *den 31 Augustus.* Van hier wordt, met betrekking tot de ontwerpen om in ons land eene tegen omwenteling te doen plaats hebben, het volgende gemeld: „ De koninklijk Fransche regering heeft, gelijk te verwachten was, een eind gemaakt aan de ondernemingen, welke gedurende de laatste tijden te Parijs tegen de rust van ons land werden voorbereid. De daaromtrent getroffene maatregelen moeten van eenen zeer beslissenden aard zijn; de werf- bureaux in de Rue Deschamps te Parijs gelijk ook die, welke te Fontainebleau gevestigd waren, zijn niet alleen gesloten geworden, maar ook heeft men verscheidene aangeworvene personen, die geene bepaalde woonplaats konden aangeven, gevat en in hechtenis gezet. Onder deze omstandigheden is *Romarino (welke generaal, na te voren de opgestane Polen gediend te hebben en de Belgen te hebben willen dienen, zich aan de dienst van eenen der wilkeurigste gewezen Vorsten van Duitschland verbonden had)* natuurlijk terug getreden, zonder echter tot heden toe de 50,000 franken terug te geven, welke hij op rekening ontvangen had."

ENGELAND.

LONDEN, *den 4 September.* In de Brusselsche correspondentie van een onzer bladen wordt verzekerd, dat Keizer *Nicolaas* aan de hoven van Parijs en Londen eene nota heeft toegezonden, waarin hij zich beklaagt over het in dienst nemen van Poolsche militairen bij het Belgische leger, en de genoemde Hoven uitnoodigt, om de meestgeschikte maatregelen te nemen, ten einde die lieden de dienst weder te doen verlaten; — dat de Engelsche minister een afschrift van die nota aan het Belgisch bewind heeft overhandigd, ten einde daardoor op eene zijdelingsche wijze de begeerte van Rusland te ondersteunen; — dat het nog niet bekend was, wat Vorst *Leopold* zoude doen, doch dat het gerucht wilde, dat men aan de Polen brieven van naturalisatie zoude aanbieden, — maar dat de Polen ten eenemale ongenegen waren om, in plaats van Polen, Belgie tot hun vaderland te nemen.

FRANKRIJK.

PARIJS, *den 2 September.* De *Gazette de France* deelt de volgende particuliere correspondentie uit Brussel mede:

Sedert onderscheidene dagen waren er alhier geruchten in omloop, volgens welke het geschil tusschen Holland en Belgie geheel zoude zijn uitgemaakt, en zulks door tusschenkomst van de heeren *van de Weijer* en *Stockmar*, die als de vertrouwden van Vorst *Leopold* worden beschouwd. In het begin heeft men aan deze geruchten welke zoo weinig met de woorden des Konings overeenkwamen, niet het minste geloof gehecht, doch thans hebben wel onderrigte personen, de stelligste berigten van Londen ontvangen, omtrent hetgeen werkelijk bij de Conferencie wordt verhandeld. Volgens deze nu heeft *Leopold* zijne goedkeuring gegeven, aan een geheel nieuw traktaat, waarbij de kwestien omtrent de vaart op de binnenwateren, Maas en Schelde, voordeele van Holland worden beslist, onder voorwaarde slechts dat aan het grondgebied en aan de verdeeling van schuld niets zoude worden veranderd; doch heeft men dezerzijds ter zelver tijd verzocht, dat dit traktaat niet voor het aanstaand voorjaar openbaar zoude worden gemaakt, om in den tusschentijd de gemoederen daarop voor te bereiden.

De beweegredenen tot dit uitstel zijn:

1. Dat men ons leger thans op den voet van vrede terug brengende, met het begin des winters een aantal lieden naar huis zoude moeten zenden, en daardoor verbittering en welligt ernstiger onlusten zoude veroorzaken.

2. Dat het voor het ministerie onmogelijk zoude zijn, om zich voor de wetgevende kamers, met dit traktaat, hetwelk zoo zeer tegen de plegtigste verzekeringen inloopt, in de hand te vertoonen; indien daarentegen het uitstel werd toegestaan, zoude men de kamers tegen het begin van October bijeen roepen, het budget van 1832 doen aannemen, en na de behandeling van nog eenige andere wetten zorgen, dat de zitting met Februarij aanstaande geeindigd was, wanneer men dan de uitgaven op den voet van oorlog geregeld had, zoude men het later als een belangrijk voordeel doen gelden, dat dezelve door middel van eenige opofferingen door het bestuur op den voet van vrede werden teruggebragt.

3. Dat men in de gelegenheid zoude zijn, terwijl de algemeene aandacht nog op de moeijelijke onderhandelingen gevestigd was, degenen, die een werkelijk aandeel aan de revolutie genomen hebben, van het bestuur te verwijderen.

4. Dat Oostenrijk, Pruissen, de kleinere Duitsche staten en welligt ook Rusland zich bij het Belgische hof zullen doen vertegenwoordigen, en dat men vervolgens zich van de tegenwoordigheid dier gezanten zal bedienen, om de inzigten van Engeland en Frankrijk te ondersteunen; dat men des noods de natie met het vertrek van al deze diplomaten, en bij gevolg met eenen algemeenen oorlog zal kunnen bedreigen, indien wij ons niet aan de voorwaarden der Conferencie onderwerpen. Ik bepaal mij bij het vermelden van deze bedenkingen; lieden die *Leopold* volkomen genegen zijn, houden zich overtuigd, dat hij dit voornemen zal weten ten uitvoer te brengen.

Om allen twijfel omtrent het bestaan van afzonderlijke onderhandelingen te benemen, heeft men slechts te vragen, waarom de heer *van de Weijer* gedurige bijeenkomsten met lord *Palmerston* heeft, terwijl de generaal *Goblet*, de eenige die als gezant werkelijk te Londen geaccrediteerd is, geheel buiten het spel gehouden wordt? Waarom men voorts op eens buitengewone gezanten naar Weenen en Berlijn gezonden heeft, terwijl deze hoven, door de voorwaardelijke ratificatien, niet kunnen gezegd worden het Belgisch gouvernement te hebben erkend? De toekomst zal dit alles moeten ophelderen.

Men schijnt de zekerheid te hebben, dat de hertogin *van Berry* zich nog steeds in de westelijke departementen blijft ophouden, en noch door den kwaden uitslag harer vorige pogingen, noch door de vermaningen harer verwanten in Schotland, noch door den raad harer aanhangers hier te lande, noch door de onderhandsche waarschuwingen der regering bewogen kan worden, den Franschen grond te verlaten. Deze volharding brengt, zegt men, het gouvernement in geene geringe verlegenheid, daar het aan den eenen kant de herlevende onrust in het Westen door krachtiger middelen wil te keer gaan, en aan den anderen de hertogin wenscht te sparen. Men verzekert thans, dat de heer *de Talleyrand*, een broeders zoon van den grooten diplomaat, die onder de restauratie minister in Zwitserland geweest is; andermaal daar henen staat gezonden te worden, met den geheimen last, om den burggraaf *de Chateaubriand*, die er zich thans bevindt, te bewegen om de hertogin, op wie men zegt dat hij eenen grooten invloed heeft, hetzij bij persoonlijke overkomst hetzij in eenen brief over te halen, om toch eindelijk Frankrijk te verlaten.

Niettegenstaande de regering veertig duizend man troepen in de westelijke departementen onderhoudt en de nationale gardes der steden heftig op de Carlisten gebeten zijn, weten de overblijfsels der opstandelingen zich in de Vendée zoo zeer gevreesd te maken, dat geene maires of andere beambten in de landgemeenten langer op hunne posten durven blijven. Men wil thans het land naar alle kanten onophoudelijk door gewapende detachementen doen doorkruisen, bosschen, moerassen, landhoeven, kortom alles, gedurig doen doorzoeken en aan de chouans geen rust laten tot dat men hen of onderworpen of verdelgd heeft. Wat hunne oogmerken betreft, zoo vermoedt men, daar zij de hoop niet kunnen hebben om, zonder buitenlandsche hulp, eene tegenomwenteling te weeg te brengen, dat zij voornamelijk bedoelen het land in onrust te houden, ten einde handel en bedrijf voortdurend te doen stilstaan, het ongenoegen te doen aangroeijen en van voorkomende gelegenheden, misschien van eenen algemeenen oorlog, zoo die uitbarste, gebruik te kunnen maken.

Van den 4den. Men heeft aan de redactie van den *Constitutionnel* verhaald, dat de koning der Nederlanden de kennisgeving hem door het fransche hof van het huwelijk van prinses *Louise* gedaan, niet zoude hebben aangenomen; de redactie schijnt intusschen niet te begrijpen, dat indien dit verhaal al met de waarheid mogt overeenkomen, deze weigering dan vermoedelijk aan de titulatuur van vorst *Leopold* en aan geene andere oorzaak zoude zijn toe te schrijven; immers zij neemt deze gelegenheid te baat, om zich ten hoogsten over de minachting, waarin de fransche natie bij de overige mogendheden is vervallen, te beklagen; van welks minachting echter gelukkig de geheele schuld op het ministerie wordt geworpen.

Door de zuidelijke departementen verspreidt zich het gerucht, dat de hertog *van Angoulême* zich op de Spaansche kusten heeft vertoond. Op een landgoed nabij Marseille zoude de generaal *Bourmont* zich met eenige andere hoofden der carlistische partij bevinden, en men wil dus volstrekt, dat men eene tweede poging zal wagen, om het vorig stamhuis met geweld op den troon te zetten.

Sedert eenige dagen zijn er in de hoofdstad een ontzettend aantal moorden gepleegd. Onderscheidene personen, die eenig geld bij zich droegen, zijn vermist en vervolgens in de rivier en elders gevonden. Gisteren heeft men in eene enkele gracht, nabij de poort St. Antoine, niet minder dan zes lijken opgehaald.

BELGIE.

ANTWERPEN, *den 6 September.* Onze bladen verzekeren dat er, aan het berigt van de *Emancipation*, nopens de reis van Prins *Metternich* naar Belgie en Engeland, niets waar is.

De fabrijkant *Voortman* te Gend, heeft den 3den al zijne werklieden afgedankt; des anderen daags zijn zij rondom zijne fabrijk zamengeschoold, en de policie heeft zich met de zaak moeten bemoeijen.

Vele lieden hellen thans over tot het denkbeeld, voor hetwelk een Brusselsch blad ook reeds gepleit heeft, dat het voor Belgie het best zou zijn alle uitzigten op handel en fabrijken te laten varen, en weder, als onder *Maria Theresia*, uitsluitend een landbouwend volk te worden.

NEDERLANDEN.

's HERTOGENBOSCH, *den 6 September.* Heden moeten de laatste troepen het kamp van Oirschot verlaten. Vooreerst schijnt de 3de divisie in kantonnementen in den omtrek te worden verdeeld, met het hoofdkwartier in gemelde plaats. — Van de eerste divisie worden eenige troepen westwaarts van Breda verlegd. Of dezelve plaats maken voor een gedeelte van de 3de divisie, dan of zij, bij het eventueel opbreken van het kamp van Rijen, door een deel der 2de zullen worden vervangen, is niet gebleken.

's GRAVENHAGE, *den 6 September.* Sedert eenige dagen heeft men hier dagelijks couriers zien aankomen en vertrekken, zonder dat er tot nog toe, nopens de aangebragte en verzonden depêches, iets stelligs is uitgelekt; alleen willen de geruchten, dat de hoop op eene spoedige afdoening der Belgische aangelegenheden zeer verflaauwd is ten gevolge der stijfhoofdige wijze, waarmede de Belgen blijven aandringen op hetgeen zij de vrijheid der Schelde gelieven te noemen, terwijl de heer *van de Weyer* op alle voorstellen altoos de vordering op den voorgrond zou stellen dat de ontruiming van het kasteel moet voorafgaan. Zeker meent men nogtans bij dit alles te weten, dat al de leden der Londensche conferencie besloten hebben om den vrede te handhaven, en aan Belgie hebben opgelegd om zich stiptelijk van alle daden van vijandelijkheid te onthouden.

Laatstleden dingsdag is de heer J. C. Baud, directeur voor de zaken van de kolonien, van hier naar Rotterdam vertrokken, om zich van daar met den eersten gunstigen wind met het schip *Prinses Marianna* naar Batavia te begeven, ten einde de tijdelijke commissie, welke hem door Z. M. is opgedragen, te gaan vervullen.

Naar men verneemt, zullen de metalen eerekruisen eerlang in Zeeland aan de daartoe

regthebbenden worden uitgedeeld, waarna dezelve, zoodra die in gereedheid zullen zijn, aan de troepen in de vestingen, waar zij nog niet zijn uitgedeeld zullen worden uitgereikt.

Het protokol van de Duitsche bondsvergadering, waarbij van de eventuele vrijlating van den gewezen advocaat *Thorn* wordt gewaagd, zoodra van de Belgische zijde de medestanders van *Tornaco* in vrijheid zijn gesteld, en waarbij de genoemde vergadering bepaaldelijk verklaart, niet in te stemmen met de meening der Londensche conferencie, dat het *eerste ongelijk* aan de zijde van Nederland zoude moeten worden gezocht, heeft in Belgie eenigen indruk gemaakt. Uit den inhoud schijnt te kunnen worden afgeleid, dat de Duitsche bondsvergadering den Belgischen opstand altijd als opleverende het eerste en voornaamste ongelijk aanmerkt, en zich dienvolgens gedraagt. Ook behaagt deze inhoud den schrijvers van het Luiksche blad der geestelijkheid in geenen deele. Zij beschouwen dit stuk, waarbij een Belgische senateur gelijk wordt gesteld met eene hoop landloopers, als eene beleediging voor Belgie, en als een kennelijk blijk, dat de Duitsche Vorsten, na al wat tot heden toe heeft plaats gehad, er nog verre af zijn, van het bewind van Vorst *Leopold*, als een wettig, gevestigd en onafhankelijk bestuur te erkennen, terwijl de omstandigheid, dat Oostenrijk, zoo wel als Pruissen, een beslissenden invloed uitoefent op de bepalingen der genoemde vergadering, hen tot het besluit brengt, dat, in dergelijke omstandigheden, het ontvangen en erkennen van Belgische ambassadeurs door genoemde Mogendheden nog weinig of niets te beduiden heeft. Het betoog eindigt aldus: „ Indien Belgie zich niet haast met het nemen van een edelaardig besluit, waarbij het zich ontslaat van den onbepaalden toestand, onder welken het blijft lijden en zich verteren, zoude het wel eens het slagtoffer kunnen worden van bedriegerijen, van een veel meer gevaarlijken aard, dan die, welke men het reeds heeft doen ondergaan. Wij durven echter ter naauwernood op dit punt aanhouden, zoo moeilijk schijnt het, om de gevoelens, met welke de waarachtige patriotten bezield zijn, tot het gemoed onzer bestuurders te doen doordringen."

Het schijnt, dat genoemd blad niet ten onregte heeft gewaagd van pogingen, welke in Belgie worden aangewend, om eene scheuring te weeg te brengen, — immers in het anti-revolutionaire blad van Luik vindt men een betoog, waarbij men zich hoogelijk beklaagt, dat van den tegenwoordigen gunstigen waterstand geen gebruik kan worden gemaakt tot de afscheping *naar Holland* van de hoeveelheid steenkolen, welke nu, ten gevolge der omwenteling, gedurende twee jaren is opeengehoopt; — en waarin men zonder omwegen verklaart, dat het onbegrijpelijk is, dat de Luikenaren, die in 1789 eene omwenteling *tegen* de magt der geestelijkheid hebben bewerkt, als nu zijn vast gesmeed aan provincien, welke, desnijds de voordeelen der beschaving miskennende, door monniken bezoldigd, ten behoeve der rijk begiftigde abtdijen zijn opgestaan; — en dat die zelfde Luikenaren als nu hunne kinderen en hun geld geven, om eene omwenteling, die alleen in het belang der geestelijkheid is doorgedreven, maar die in haren aard en gevolgen allezins strijdig is met de ware belangen hunner provincie, vol te houden. De steller van dit betoog vermeent, dat ook dan, wanneer de onafhankelijkheid van Belgie erkend wordt, Luik geheel en al door de tollinien van Nederland, Duitschland en Luxemburg als ingesloten zal zijn; — dat de welvaart zal verkwijnen, en dat het oneindig beter ware, om zich van de provincien, met welke de Luikenaren te voren nimmer andere betrekkingen hebben onderhouden, dan die van *eene goede nabuurschap, af te scheiden*, ten einde een ander verbond te zoeken, hetwelk beter konde worden overeengebragt met de zedelijke en stoffelijke belangen van hun land.

MEDEMBLIK, *den 7 September.* Op den 4 dezer overleed de heer *F. G. Gisius Nanning*, eerste luitenant-ingenieur, en voor de instructie in dat wapen, aan de alhier bestaande militaire school verbonden. Zijn dood wordt door zijne talrijke vrienden, als een groot verlies voor het vaderland en de wetenschappen betreurd, daar hij, bij een regtschapen en beminnelijken inborst, vele kundigheden voegde, waar van hij belangrijke proeven, in onderscheidene werken heeft nagelaten. Zijne dichterlijke voortbrengselen zijn in veler handen.

GRONINGEN, *den 6 September.* Den 2 dezer ontdekte men hier ter stede den *Aziatischen Braakloop*; — dadelijk werd alle mogelijke hulp aangebragt, twee der lijders daarvan werden terstond in het daartoe ingerigt ziekenhuis opgenomen en verpleegd.

De bijzondere Commissie tot het verleenen van geneeskundige hulp vestigde zich daarna in het stadshuis.

Tot op heden te 12 uren zijn er 22 lijders aangegeven.

In het ziekenhuis zijn overleden 5; in behandeling gebleven 4.

In eigene woning zijn overleden 8; in behandeling gebleven 5.

Een ieder beijvert zich om het zeerst, om hulp aan te brengen.

De ziekte ondekte zich bijna op hetzelfde oogenblik in ver van elkander gelegen wijken, onder personen, die niet met elkander in betrekking stonden. Geene daadzaken zijn er bekend, die aanleiding zouden kunnen geven, om te bevroeden, door welke oorzaak de ziekte alhier is ontstaan.

BERIGTEN WEGENS DE HEERSCHENDE ZIEKTE.

			overled.	hersteld	bijgekom.	in behand. geblev.
Sneek, van den 6 tot den	10	Sept.	2	11	2	5
Sedert het ontstaan der ziekte, van den 16 Aug. tot den 10 Sept.			21	35	61	5
's Gravenhage	6	»	3	6	5	32
»	7	»	2	6	1	25
»	8	»	2	7	2	18
Rotterdam	6	»	5	1	8	176
»	7	»	10	18	6	154
»	8	»	1	8	3	148
Amsterdam	6	»	20	19	40	231
»	7	»	21	22	30	218
»	8	»	14	17	29	216
»	9	»	19	19	28	206
Leijden	5	»	3	16	17	118
»	6	»	6	18	14	108
»	7	»	4	8	19	115
»	8	»	10	15	22	112
Katwijk	4	»	3	15	6	20
Utrecht	5	»	7	5	9	47
»	6	»	7	10	20	50
Volendam 1 tot	6	»	7	7	10	1
Breda 6 en	7	»	6	1	10	10
»	8	»	2	0	5	14
Nijmegen 4 tot	7	»	2	0	5	8
Dordrecht 6 en	7	»	3	9	5	13
Schiedam 6 en	7	»	3	6	5	8
Delft 6 en	7	»	1	1	7	18
Gouda 5 en	6	»	4	9	8	31
Kampen 3 tot	5	»	4	5	6	8
Schokland 1 tot	3	»	1	3	1	1
Zwolle 3 tot	5	»	9	4	16	13
Oldemarkt 2 en	3	»	1	0	0	0
Ambt Ommen 3 en	4	»	0	0	0	1
Genemuiden 2 tot	4	»	2	1	3	4
Zwartsluis 3 tot	5	»	5	4	12	11
Diepenveen	1	»	0	0	0	1
Deventer 1 tot	3	»	1	0	1	0
Heliendoorn 1 tot	3	»	2	0	2	1
Avereest 1 en	2	»	2	0	2	0

Te *Oosterzee* in *Lemsterland* zijn *twee* en te *Oldeboorn* in *Utingeradeel* is *een* verdachte zieke, aangegeven; te *Woudsend* in *Wijmbritseradeel* zijn *twee* met schepen aldaar aangekomen Choleraziekeu overleden.

Gorcum 4 aangetast, 3 hersteld, 4 overleden. Woerden 2 aangetast, 5 hersteld, 1 overleden.

BUITENLANDSCHE SCHEEPVAART TE HARLINGEN.

Binnengekomen: Den 2 September, het kofschip *Eiso de Wind*, kapt. W. G. Hellinga, en de smakschepen *de Hoop*, kapt. H. B. Engelsman, *de Vrouw Jantje*, kapt. H. W. Pronk, en *Vriendschap*, kapt. H. Dreves, alle met Hout van Dantzig; het brikschip *Patientia*, kapt. R. Larssen, en het kofschip *Resolution*, kapt. J. H. Herenburg, beide met Hout van Noorwegen; het schonerschip *Hope*, kapt. W. Cousins, met Ballast van Helvoetsluis. — Den 3 dito, de kofschepen *Concordia*, kapt. R. Teijes, en *Jantina*, kapt. H. H. de Weerd, beide met Hout van Noorwegen. — Den 4 dito, de kofschepen *Petrus Jacobus*, kapt. M. P. de Jonge, de *Jonge Jan*, kapt. J. E. Bart, de 2 *Gebroeders*, kapt. W. Lukens, en het smakschip *Alida*, kapt. H. B. Drok, alle met Hout van Noorwegen; het tjalkschip *Wilhelmina Hendrika*, kapt. D. de Jong, met Stukgoederen van St. Petersburg. — Den 5 dito, de brikschepen *Daen*, kapt. K. Pesersen, *Louisa*, kapt. P. N. Pedersen; de kofschepen *de Jonge Freerk*, kapt. P. A. Visser, *Venskabet*, kapt. O. Holst, *Lummegira*, kapt. H. J. Hubert, *Gerberdina*, kapt. K. D. de Groot; de smakschepen *Jantina*, kapt. K. E. Vos, en de *Hoop*, kapt. H. W. Onstwedder, alle met Hout van Noorwegen; het kofschip *Ida Aleijda*, kapt. O. Woldring, met Hout van Dantzig; het galjasschip *Alberdina*, kapt. J. A. Bruht, met Teer en Pik van Stokholm. — Den 6 en 7 dito, niets. — Den 8 dito, het galjasschip *Proven*, kapt. J. K. Hopstock, met Hout van Noorwegen; het kofschip *Catharina*, kapt. H. H. Middel van Koningsbergen naar Amsterdam gedestineerd, door schade binnen; de smakschepen 2 *Gebroeders*, kapt. G. Heijen, en de *Goede Verwachting*, kapt. W. Mulder, beide ledig van Amsterdam.

Uitgezeild: Den 2 September, het schonerschip *Flora*, kapt. J. Mauldon, met Boter naar Londen. — Den 3 en 4 dito, niets. — Den 5 dito, het kofschip *Vriendschap*, kapt. Jan Klaassen, en het smakschip *de Vrouw Catharina*, kapt. N. J. Boomgaard, beide met Ballast op avontuur; het sloepschip *Pearl*, kapt. T. Hudson, ledig naar Medemblik. — Den 6 en 7 dito, niets. — Den 8 dito, het kofschip *Resolution*, kapt. J. H. Sterenburg, met Ballast op avontuur.

MENGELWERK.

FOKKE UKENA.

(Vervolg.)

Ook huwde hij zijnen anderen zoon Uko Fokkes in het jaar 1425 gelukkigerwijze aan Jonkvrouwe Hebe van Dornum uit (41). En dit huwelijk was het juist, hetwelk de eerste openlijke breuk tusschen FOKKE en Okko veroorzaakte. Hebe was eene Dochter van Lütet Attena, Hoofdeling te Dornum: hare moeder was Okka, eene dochter des ridders Okko ten Broek den ouden en van de booze Folke. Folke, de grootmoeder van Okko den jongen, liet, zoo als dit uit de Oost-Friesche geschiedenis trouwens genoegzaam bekend is, haren schoonzoon Lutet Attena en diens Vader Hero Attena openlijk onthoofden. De jonge Hebe, die door de ongehoorde wreedheden van hare onbeschofte Grootmoeder haren Vader en Grootvader op eene zoo smadelijke wijze verloren had, brandde van wraakzucht tegen de ten Broeksche familie. Buitendien had Okko de goederen zijner moeder en voornamelijk hare vrouwelijke kleinoodiën onder zich. — Thans was er voor FOKKE de beste gelegenheid het los in de schede zittend zwaard tegen Okko te trekken. Okko had zich bij de andere edellieden gehaat gemaakt. Hij was trots op zijn gelukkig huwelijk met de dochter des graven Maurits van Oldenburg en de Prinses van Brunswijk Lunenburg. Hij was trots op zijnen ouden adel, en op zijne groote rijkdommen, zag de andere edellieden naauwelijks over den schouder aan en behandelde de meesten als zijne leenmannen. Ten laatsten noemde hij zich hoofdeling en Regent van Oost Friesland (42). Uit dien hoofde ontstonden er geheime plannen om Okkoos magt te fnuiken. Ter naauwernood had Okko het huwelijk van Hebe met den zoon van FOKKE en de aanslagen der Edelen vernomen, of hij sloot tot eigen veiligheid in Maart 1425 een verbond met de Groningers, Hunsegoërs en Fivelingoërs. FOKKE UKEN vorderde intusschen voor zijne schoondochter haar moederlijk goed. Deze regtmatige vordering wilde hij door het zwaard doen gelden, wanneer Okko zijne schoondochter geen regt wilde doen wedervaren. Die oorlog zoude ook uitgebarsten zijn, wanneer de Groningers door afgevaardigden de verbitterde gemoederen niet tot bedaren gebragt en beide partijen in der minne gescheiden hadden (43). Naauwelijks was deze twist bijgelegd of er ontstonden weder nieuwe verschillen. Fredrik Allena, Hoofdeling te Oosterhuizen deed te Larrelt een nieuw huis bouwen en dit zeer versterken. OKKO kwam dit zeer verdacht voor, en begeerde, dat hij dadelijk den bouw staken zoude, hem dreigende, anderzins het Leen Larrelt te zullen ontnemen. Ook begeerde hij Twixlum, Gerdesweer, Folkersweer en Wibelsum terug. FOKKE UKEN wilde onder den schijn van vriendschap deze zwarigheden bijleggen, maar zocht slechts gelegenheid tot den vredebreuk, waarom hij altijd ten voordeele van Allena sprak, die de zaak verschoof en intusschen den vestingbouw ijverig voortzette. Eindelijk liep Okko de gal over en hij eischte van FOKKE zijnen vasal, Oldersum terug; FOKKE maakte zijnen leenheer eene groote tegen-rekening van achterstallige soldij, voorgeschotene gelden en van den als nog onbetaalde bruidschat zijner schoondochter Hebe (44). De Groningers beproefden andermaal deze edellieden te verzoenen, en haalden hen over het aan de beslissing over te laten der scheidslieden, Burgemeester Klinge en Raadsheer Beijer. Hunne uitspraak van April 1426 was hoofdzakelijk van dezen inhoud: FOKKE moest aan zijnen leenheer het huis Oldersum weder overleveren, daartegen zoude Okko hem de aangewende kosten en de voorgeschoten gelden betalen, als mede de onder hem berustende gereede gelden en kleinoodiën aan Hebe uitkeeren; dan zoude Allena Larrelt wel is waar behouden, het echter ingevolge de gemaakte bepaling der scheidslieden niet versterken; ondertusschen moesten zij voor Okko ten allen tijde het huis openen en hem, wanneer hij ten strijd moest trekken, moesten zij hem goede diensten bewijzen (45). FOKKE UKEN moest zich wel is waar aan deze uitspraak, welke niet aan zijne verwachtig, beantwoordde, onderwerpen, doch hij noemde openbaar de scheidslieden onregtvaardige en partijdige lieden en was op wraak bedacht.

Naast Okko ten Broek was Sibet Papinga van Rustringen de magtigste hoofdeling tusschen de Eems en den Wezer. Deze was met Okkoos zuster Teelke in het huwelijk getreden (46), en was tot dezen tijd een getrouw bondgenoot zijns zwagers. Na den dood dezer Teelke gaf FOKKE UKEN ten jare 1426 zijne dochter Amke aan Sibet ten vrouw. Door dit huwelijk werd de band der vorige vriendschap tusschen Okko en Sibet los gemaakt, en Sibet begaf zich onder het vaandel van FOKKO (47). Deze sloot hierop met de magtigste Hoofdelingen van Oost-Friesland een naauw verbond, om het vermogen van Okko te beperken. Zijne eerste bondgenooten waren zijne beide zoonen Uko en Udo, en zijn schoonzoon Sibet van Rustringen; daarna traden tot dit verbond ook toe Erno van Grietzijl en diens beide strijdbare zonen Edzerd en Ulrich, de magtige Wiard van Falderen, Luerd van Uttum, Haijtet van Groothuizen, Haije van Farnsum en Haije van Westerwolde, Imel van Oosterhuizen, Boijing en Ede van Gödens en het groote Cankena'sche geslacht.

Okko, die voornamelijk wegens den afval van Sibet van Rustringen zeer bekommerd was, en de aanstalten zijner vijanden bemerkte, sloot met den Bisschop Nikolaas van Bremen een verbond. Deze droomde van Oost-Frieschen buit en rijkdommen. Tot dezen bond traden toe Dirk, Graaf van Oldenburg, Otto en Johan Graven van Hoija, Coenraad, Graaf van Diepenholts, Nikolaas, Graaf van Teklenburg, Johan Graaf van Ritbergen en vele magtige edellieden (48). De verzamelplaats der troepen was te Oldenburg. De Bisschop monsterde dezelve en telde elf duizend strijdbare mannen. Geheel Oost-Friesland sidderde, slechts FOKKE UKENA niet. Hij trok in allerijl eenige manschappen te zamen om den Bisschop den intogt in de Provincie te beletten. — Okko zat ook niet stil: hij liet de wegen naar Rustringen, Ostringen, Harlingerland en Emsingerland bezetten. Aldus was FOKKE nu van al zijne bondgenooten afgesneden en aan zich zelven en zijner dapperheid alleen overgelaten. Ondertusschen ontsnapten nog eenigen aan de waakzaamheid van Okko en kwamen tot FOKKE, die met deze vlugtelingen en de ingezetenen uit Mormerland, Overledingerland en Lengen naar de Oldenburgsche Grenzen marcheerde, zich bij Detern legerende in eene zeer voordeelige stelling. Voor zich had hij een vlak, laag en moerassig veld, overal met slooten doorsneden, door welks midden de algemeene weg liep, die niet hooger lag dan het veld zelf. Langs dezen weg liep een smalle dijk, welke des winters, wanneer het veld en de weg onder water stonden, tot voetpad diende. Deze dijk, liep in eene regte lijn op den brug over de Leda aan, welke brug slechts ongeveer tweehonderd schreden van Detern af lag. Zoodra FOKKE den aantogt des vijands vernam, stak hij den dijk door en zette het veld en den weg onder water. Nu moest dus de vijand zich van den smallen dijk bedienen en kwam in lange gelederen optrekken, terwijl een deel der ruiterij de voorhoede uitmaakte (49). FOKKO toonde aan zijne manschappen den naderenden vijand: „ daar komen zij, zeide „ hij, die het juk der slavernij op onze schouderen zullen leggen; die onze huizen „ verbranden, onze bezittingen rooven, onze vrouwen en kinderen vermoorden willen. „ Wel aan! Voorwaarts! zijt dapper, de regtvaardigheid is aan onze zijde; wij strijden voor 't Vaderland, voor de vrijheid, voor ons leven, voor onze vrouwen, „ kinderen, ja al wat wij bezitten." — Toen greep hij met de grootste verwoedheid de Ruiterij, in dezen oord geenen vijand vermoedende, aan. Het gevecht was hevig, van beide kanten werden velen nedergehouwen, eindelijk moest de Ruiterij, die naar den toestand van het slagveld door het voetvolk niet ondersteund kon worden, de vlugt nemen. „ Ons is de zegen!" riep FOKKE, en vervolgde den vlugtenden vijand. De Ruiterij drong op het door den marsch vermoeide voetvolk in, dat dus dadelijk, zonder een enkelen sabelslag in wanorde geraakte. Het moerassige veld, was met vele slooten doorsneden, welke wegens het ingeloopen water onzigtbaar waren, weshalve de vlugt van beide kanten des dijks ongemakkelijk, onzeker en gevaarlijk was. FOKKE en zijne manschappen rukten met geweld op hun aan; vele der vijanden werden ter

(41) EMM. p. 294. — SCHOT. p. 269 *etc.*
(42) EMMIUS en SCHOT. l. c.
(43) EMM. en SCHOT. l. c. — *Chron. d. Freesen*, p. 334. — F. SJOERDS V p. 7.
(44) EMM. p. 295. — SCHOT p. 269. — *Chr. de Frees*, p. 336. — F. SJOERDS p. 8.
(45) BENINGA, p. 235. — EMM. l. c. — SCHOT. l. c. — F. SJOERDS, p. 9
(46) EMM. p. 250. — LORINGA M. S.
(47) EMM. p. 297. — SCHOT. p. 271. — HARKENROTH, p. 402.
(48) EMM. p. 298. — SCHOT. p. 271. — *Chron. d. Fr.* p. 341. — F. SJOERDS p. 28.
(49) EMMIUS, p. 299. — SCHOT. p. 272. — BENINGA, p. 241 — *Chron. der Frees*, p. 344. — F. SJOERDS, p. 31.

neder gehouwen, anderen van de dijk afgedrongen verdronken in de Leda en nog een grooter aantal kwam in de slooten en moerassen om. Deze zegepraal was voor Fokko Uken des te glansrijker, dewijl het getal der ongeoefende boeren welke hij aanvoerde, wel tienmaal overtroffen werd door dat der strijdvaardige krijgslieden die hen tegenoverstonden. Na den veldslag telde men 5000 dooden en 3000 gevangenen. De Ridder Henrik van Altena, die 190 man aanvoerde, bleef met alle zijne manschappen op die plaats. Onder de gesneuvelden waren de Graven Johan van Ritbergen en Coenraad van Diepholt, die in het klooster Rastede begraven werden. De bevelvoerende Generaal, de Aartsbisschop Nicolaas van Bremen en Otto Graaf van Holja werden gevangen genomen. Die aan het zwaard en het water ontkwamen, vlugtteden in het Oldenburgsche en Munstersche (50). De Bremers waren uiterst bekommerd over het gevangennemen huns geestelijken herders, en stelden openlijke bededagen in (51). Fokke zelfs was met het groot aantal gevangenen verlegen, zij overtroffen verre het getal zijner troepen, en daarom kon hij ook zijne glorierijke overwinning niet vervolgen om Okko te verdemoedigen. Hij besloot het gemeene volk zonder losgeld op vrije voeten te stellen: den Aartsbisschop en den Graaf van Holja ontsloeg hij tegen zekere voorwaarden op hun woord van eer, terwijl de andere voornaamsten hunne gevangenschap met geld moesten afkoopen (52).

Het vervolg hierna.

MEDEDEELING OVER DE CHOLERA.

Wanneer een deskundige uit den verbazenden voorraad van geschriften, die er in de jongste dagen over den zoogenaamden Aziatischen Braakloop uitgekomen zijn, van uit den grooten hoop weg sommige derzelve leest en onderling vergelijkt, wordt het geloof aan- en de overtuiging van bepaalde en vaste begrippen niet zelden door beurtelingsche bevestiging en tegenspraak versterkt of verzwakt; — doch wanneer men hierbij tevens de hulp van vroegere beroemde geneeskundigen inroept en zich als het ware laaft aan die heilzame, vaak maar al te veel voor onbruikbaar en vervallen gehoudene bronnen, dan ontsteekt er zich een genoegzaam licht, om uit de vergelijkende ondervinding van vroegere en latere tijden in zoo verre de duister geblevene punten te kunnen opklaren, als voor het algemeen belang der maatschappijen en het bijzonder belang van elk ondeelbare toereikend en gevoegelijk allerwenschelijkst mag geacht worden. — Mogelijk zal iemand vragen, hoe zulks geschieden kan? — of dan de ziekte niet geheel nieuw is? — En zoo niet, of dan de Aziatische vorm der ziekte niet essentieel verschilt van die, welke zich vroeger nu en dan, en zelfs wel eens in mindere of meerdere mate *epedimisch* in onderscheidene landen en streken van dit ons werelddeel geopenbaard heeft? — Het lust mij thans niet, om deze en soortgelijke vragen en bedenkingen hier ter plaatse met een meesterachtig Ja of Neen te beantwoorden, alhoewel het in de mogelijkheid lag, dat in geval van sommatie op dat punt, de uitspraak van mijn gevoelen ligtelijk in een ontkennend antwoord zou kunnen bestaan: — Immers is hier niet de spraak van de zoogenaamde *valsche* Cholera, die slechts eene poging der natuur daarstelt, om b. v. ingenomen vergiften, uitgestorte scherpe gal-stoffen en onverteerbare of ten halve verteerde spijzen kwijt te raken en door natuur en kunst naar behooren bijgestaan, meestal zonder eenige verdere gevolgen blijft; maar geldt het hier de *ware* Cholera, die thans *epidemisch* woedende door velen op nieuws naauwkeurig is waargenomen en beschreven, en waarvan insgelijks een treffend, meesterlijk uitgevoerd, en eene ten aanzien der hoofdpunten schier volledige overeenstemming in de gelijkenis aanbiedend beeld staat afgemaald in dat onsterfelijk werk van den grooten Frank, het welk hem zijnen welverdienden roem tot bij de late nakomelingschap zal behouden doen en welks te geringe waardering met betrekking tot de Cholera door Dr. Cruger-Hansen te Gustrow den Medicinaal-Raad te St. Petersburg niet ten onregte als eene vlek wordt aangewreven, daar dezelve te veel het oor geleend heeft aan die verderfelijke bloed-aftappings- en kwik-methode, welke helaas! nog tot op heden in Indie schijnt in zwang te zijn, aldaar stellig bij duizenden van slagtoffers gekost heeft en onder anderen te Kasan de oorzaak was eener nog veel grootere sterfelijkheid dan elders, zoo dat het hoogst-vermoedelijk vast staat, dat volslagen Niet-interventie in dat soort van ligchamelijke woelingen en opstanden daar ter plaatse van ongelijk minder ongunstigere uitkomsten zou achtervolgd geworden zijn.

Het eerste en voornaamste redmiddel zal toch wel altijd in het *Opium* gelegen zijn en blijven, om de oproerige bewegingen der ingewanden te beteugelen en derzelver volkanische uitbarstingen naar boven en beneden met den meesten spoed te dempen, voor en aleer de krachten te veel verflaauwen en de lijder ten gevolge eener vaak uiterst-snelle bezwijking van het levens-beginsel, in den staat van een, alhoewel somtijds nog werkelijk levend, lijk herschapen wordt. — Van veel belang was dus voor kort de bekendmaking van een daartoe strekkend middel door den verdienstelijken Vitringa Coulon; en ofschoon het Opium daarbij welligt op eenen meer eenvoudigen en veiligen voet had kunnen worden voorgeschreven, kan toch die drank, mits dezelve niet te lang gestaan heeft en met de noodige omzigtigheid wordt toegediend, van heilzame uitwerking zijn in het breken van den gang der ziekte en in de spoedige stuiting of vertraging van het snel-naderend doods-gevaar; al waarom ik geenszins kan instemmen met het daarover geveld oordeel van de plaatselijke Geneeskundige Commissie te Groningen, maar integendeel in stede van de eerste zoo dikwijls alles beslissende uren te moeten omsukkelen met ongenoegzame en de ziekte niet, gelijk men zegt, in het hart aangrijpende middelen, stellig van meening ben, dat het volstrektelijk noodig is, om althans ten platten lande, waar dadelijke hulp zoo schaarsch is, en men op aanzienlijke afstanden van eene Apotheek afwoont, de enkelvoudige Opium-wijn in huis te hebben, al ware het slechts tot een vierde van een medicinaal Ons, dat *twaalf* greinen Opium houden kan, waardoor men in de gelegenheid is, om op staande voet *tien* tot *vijftien* druppen van dezelve toetedienen, en die gifte nog eens na korte oogenblikken bij dezelfde en meer personen in geval van weder-uitbraking en onder gelijktijdige inwachting van de komst eens Geneesheers te kunnen herhalen. — Wenschelijk zoude het derhalve zijn, dat met voorkennis en oogluikende toestemming van de bevoegde magt, behoudens de voegzame maatregelen van waakzaamheid en voorzorg, op de bestaande bepalingen en verordeningen ten aanzien der bekoming van dusdanige dingen, ten beste en profijte der ingezetenen, eenigermate de hand geligt werdt.

Bovendien durf ik mij verstouten, om het Publiek te waarschuwen tegen de onfeilbare uitspraak van een meisje, dat onlangs in hare blinde helderzienendheid bij uitsluiting de warme dranken heeft aanbevolen, en hetzelve op het dringendst aanteraden, om in dezen liever en bij voorkeur de natuurlijke aandrift benevens de gezonde rede en ervaring te raadplegen.

Eindelijk zal ik mij ten slotte bepalen bij het aanroeren van een zeer gewigtig punt, bestaande in het onderzoek of het begin der ziekte of wel haar eerste aanval van koortsige bewegingen is voorafgegaan of vergezeld geweest; — in dat geval is het niet vreemd dat een lijder spoedig daarvan opkomt, oogenschijnlijk buiten gevaar is, zelfs er zoo weinig van weet dat hij zijne gewone dagelijksche bezigheden durft te hervatten, gelijk ik met grond vermoeden kan, dat dusdanige gevallen, die onder de aangeprezene stelselmatige behandeling, gelijk wel moest, doodelijk zijn afgelopen, zich ook te Sneek voorgedaan hebben: — maar ziedaar komt onverhoeds een tweede aanval, die als de lijder daarin niet reeds wegblijft, na eenen gewoonlijk even langen tusschentijd door eenen derden genoegzaam buiten kijf doodelijken aanval opgevolgd wordt, bij aldien niet door herhaalde giften van het Zwavelzure Kina-loogzout, al naar omstandigheid in verbinding met Opium en Kamfer, de verraderlijke en zoo ligtelijk miskenbare geaardheid dier moorddadige ziekte in tijds wordt weggenomen.

Mogt het aangevoerde strekken tot sparing en redding van het leven slechts eene enkelen mensches, dan toch zoude dit geschrijf reeds niet meer voor geheel nutteloos en overbodig gehouden kunnen worden.

3 September 1832.

Een Leeuwarder.

ANECDOTEN VAN BEROEMDE GELEERDEN.

J. Dorat vond zoo veel bijval door zijne verzen, dat men hem den naam gaf van den Franschen Pindarus. Karel IX voerde om zijnentwil het bijzonder eerambt in van *Koninklijk dichter*. Ondertusschen gaf hij hem slechts eene matige bezoldiging. Volgens het verhaal van Brantome moet die Vorst een groot liefhebber van verzen geweest zijn, en hen, die er hem eenige overhandigden, ofschoon niet op eenmaal, toch van tijd tot tijd beloond hebben, opdat zij zich des te meer oefenen zouden. Want hij vergeleek de dichters bij paarden, die men wel voederen, maar niet mesten moet, zullen zij goed zijn.

Bautru zekeren dichter aan den Minister van financiën Desmerlj voorstellende, zeide: „Zie hier iemand die U de onsterfelijkheid bezorgen zal, doch gij moet hem eerst, wat aan de kost helpen." Mijnheer! antwoordde Desmerlj, een Minister van financiën te prijzen is zoo veel als het volk tegen hem in oproer te brengen, en eene slapende kat te wekken. Zoo de dichter, dien gij mij voorstelt het geheim wist, om het volk zoo lang ik leef te doen zwijgen, zoo wilde ik hem zoo veel geven, dat hij goed zou kunnen leven. En hierop zich tot den dichter zelven wendende, sprak hij: Mijnheer, ik wil u gaarne, waar ik kan, van dienst zijn, maar onder een beding: dat uwe Zanggodin nimmer mijnenthalve geluid geve, de Ministers van financiën hebben hun aanwezen volstrekt niet ontvangen om geprezen te worden.

De bekende wijsgeer Locke werd door Lord Harlij aan den graaf van Shaftesburij voorgesteld. Er was nog een aanzienlijk Lord bij tegenwoordig. Terwijl de overige heeren kaartspeelden, schreef Locke, die zich van mede te spelen verschoond had, in zijn zakboekje. Op de vraag van lord Harlij „wat hij schreef?" gaf Locke ten antwoord: dat hij lang gewenscht had met de drie grootste mannen van het Koningrijk in gezelschap te zijn en daarom hunne reden zorgvuldig opteekende. Harlij het boekje in handen krijgende las er in opgeteekend: *Gij geeft de kaart, Mijlord; — ik koop vijf; — harten is troef;* — enz. Het gezelschap voelde het *kinderachtige*, en begaf zich tot gewigtiger gesprekken.

Malherbe had in zijne woning slechts 7 of 8 stoelen. Daar hem nu de vrienden der wetenschappen ijverig bezochten, zoo deed hij van binnen de deur toe, zoodra zijne stoelen bezet waren, en, wanneer er dan nog iemand bij hem aanklopte, riep hij hem toe: „wacht een weinig ik heb geen stoelen meer."

DE BELGEN.

OF

EEN OUD VERS OP EEN' NIEUWEN DEUN.

A chacun nature donne. Des pieds pour le secourir, Les pieds sauvent la personne: Il n'est que de bien Courir.	Vrouw natuur gaf ieder voeten Om daarop te kunnen staan. Menig een mogt heil ontmoeten In de vlugt — door snel te gaan.
Le vaillant prince de Sakse, (Cobourg) Pour avoir trop bien Couru Quoi qu'il ait perdu sa malle N'a pas la mort encouru.	Den heldhaften held van Saksen (Coburg) Die zoo snel liep op zijn pad, Kon de dood niet achterhalen, Schoon hij zelf geen buitzak had.
Quand ouverte est la barrière, De peur de blâme en Courir, Ne demeurez point derrière: Il n'est que de bien Courir.	Als het strijdperk is ontsloten, Moet men om den blaam te ontgaan Nooit het achtertal vergrooten: 't Komt op snel te loopen aan.
Courir vaut un diadème: Les Coureurs sont gens de bien, Daine et Duvivier même Et Kessels; le savent bien.	't Loopen is een kroonband waardig: Loopers zijn voorname lien; Daine en Duvivier zeer aardig Zulks met Kessels deden zien.
Bien Courir n'est pas un vice, On court pour gagner le prix, C'est une honnète exercice: Bon Coureur n'est jamais pris.	't Is geen misdaad snel te loopen: Men loopt soms wel om den prijs. Ja 't kan tot vermaak zelfs nopen: Een goed looper raakt nooit prijs.
Souvent celui qui demeure Est cause de son mechef; Celui que fuit de bonne heure, Peut Combattre de rechef!	Hij werd de oorzaak van zijn zuchten, Die somwijl te lang bleef staan. Wie vroegtijdig weet te vlugten, Kan op nieuw ten strijde gaan.
Il vaut mieux des pieds combattre Et fendre l'air et le vent, Que se faire occire ou battre Pour n'avoir pris le Devant.	Beter is 't, in tijds ontvloden, Klovende de lucht en wind, Dan dat hij zich zelf laat dooden, Die vooraan zijn' plaats niet vindt.

Nederlandsche Handel-Maatschappij.

De Directie maakt bekend, dat de Najaars-Veilingen der Maatschappij van 1832, zullen gehouden worden op de dagen en plaatsen, en bestaan zullen uit de artikelen en hoeveelheden, hier onder gemeld, als:

Donderdag den 11 *October* 1832:

Te *Amsterdam*,
11,737 Kisten en Kistjes THEE, liggende te *Amsterdam*.

Vrijdag den 12 *October* 1832:

27,176 Balen JAVA KOFFIJ, liggende te *Amsterdam*,

Voorts *ten zelfden dage*:

82 Vaten NOTENMUSCAAT, liggende te *Amsterdam*.
14 Dito DITO, „ „ *Rotterdam*.
50 Dito FOELIJ, „ „ *Amsterdam*.
10 Dito DITO, „ „ *Rotterdam*.
180 Dito NAGELEN, „ „ *Amsterdam*.

Donderdag den 18 *October* 1832:

Te *Rotterdam*,
31,643 Balen JAVA KOFFIJ,..... } liggende te *Rotterdam*.
3,560 Balen SUMATRA KOFFIJ, }
7,705 Balen JAVA KOFFIJ,..... „ „ *Dordrecht*.

Woensdag den 24 *October* 1832:

Te *Middelburg*,.. 18,773 Balen JAVA KOFFIJ, liggende te *Middelburg*.

De Maatschappij geeft, bij deze aankondiging de verzekering, dat zij vóór hare gewone Voorjaars-Veilingen van 1833, geene andere Thee, Koffij en Specerijen, dan de bovengemelde partijen, aan de Markt zal brengen.

De Monsters der Koffij en Specerijen zullen op Vrijdag den 14, en die van de Thee op Maandag den 17 September verkrijgbaar zijn; terwijl de Conditien in tijds zullen worden uitgegeven.

G. SCHIMMELPENNINCK, *President*.
Amsterdam, De CLERCQ, *Directeur fungerend Secretaris*.
den 31 Augustus 1832.

Nederlandsche Handel-Maatschappij.

De Directie maakt bekend, dat door haar, te *Middelburg*, op Woensdag den 24 *October* 1832, zullen geveild worden:

629 Kisten... } JAVA SUIKER, liggende aldaar;
3905 Kranjangs }

waarvan de Monsters benevens de Verkoop-Conditien in tijds zullen worden uitgegeven.

G. SCHIMMELPENNINCK, *President*.
Amsterdam, De CLERCQ, *Directeur fungerend Secretaris*.
den 31 Augustus 1832.

*** Getrouwd:

Woudsend, den 2 September 1832.

O. GORTER MOLL, *van Harlingen*, en
T. A. TROMP.

Deze strekke ter meer algemeene kennisgeving aan Vrienden en Betrekkingen.

*** Getrouwd:

Heeg, den 9 September 1832.

A. A. VISSER, J. Zoon, en
H. J. WIJMA.

*** Heden avond verloste voorspoedig van eene welgeschapene Dochter, G. J. TICHELAAR, geliefde Echtgenoot van R. REGENBOGEN,
Makkum, den 31 Augustus 1832. *Med. et Art. Obst. Dr.*

*** Heden morgen omstreeks 1 ure verloste voorspoedig van eenen welgeschapen Zoon, M. G. DORHOUT, geliefde Echtgenoot van
Warga, den 3 September 1832. P. van ASPEREN.

*** Heden morgen beviel mijne Echtgenoot JAAIKE LOJENGA, van eene Dochter.
Leeuwarden, den 4 September 1832. S. POSTHUMUS.

*** Voorspoedig werd van een Zoon verlost, IDA GREIJDANUS, geliefde Echtgenoot van F. van ESTA TJALLINGII.
Harlingen, den 5 September 1832.

*** Heden beviel mijne geliefde Echtgenoot, DOROTHEA LOUISA WOLFFES, voorspoedig van eenen welgeschapen Zoon. W. T. FABER.
Workum, den 6 September 1832.

*** Mijne teederbeminde Echtgenoot A. van MEERLO, beviel heden zeer voorspoedig van eenen Zoon. W. van der HEIDE.
Leeuwarden, den 9 September 1832.

ECHTEN, den 4 September 1832. Juist 15 dagen na hare geboorte, juist 12 dagen na het overlijden van hare teedergeliefde Moeder, mijne dierbare Gade, werd ook mij mijn lief Dochtertje ontnomen, door Hem die ze mij eerst gegeven had.

A. M. KLIJNSMA.

---

(50) Emm. p. 299. — Beninga, p. 244. — F. Sjoerds, p. 32. — Schot p. 273. — v. Wicht, p. 120. — Hamelmans *Oldenb. Chron.* p. 187. — Bolenii, *Geschichte von Ostfr.* M. S. p. mihi 6 — *Chron. der Frees*, p. 346. — *Chron. Rastedens, bij Meib.* T. II, p. 112. — Chytræi *Chron. Sax.* p. 431. — Ravinga, p. 21.

(51) *Chron d. Frees.* p. 348.

(52) Emm. p. 300. — Schot. p. 274. — Wolter, *Chron. Brem.* p. 73, bij *Meib.* T. II. — F. Sjoerds p. 34.

, Heden in den vroegen morgen ten één ure, trof mij de gevoeligste slag mijns levens, door het overlijden na eene ongesteldheid van ruim veertien dagen, mijner dierbare Echtgenoot EKE STINSTRA, in den ouderdom van bijkans 47 jaren, na eenen genoegelijken echt van ruim 23 jaren, mij nalatende twee kinderen, die met mij het verlies hunner brave Moeder betreuren.

J. C. HURRELBRINCK.

HOOGEVEEN, den 2 September 1832.

Vrienden en Bekenden gelieven deze algemeene voor bijzondere kennisgeving aan te nemen.

, Heden stierf tot onze innige droefheid, ons hartelijk geliefd jongste Zoontje, AGGE, in den leeftijd van twee jaren en drie maanden.

T. J. TERPSTRA NOIJON.
B. E. NOIJON, Geb. STINSTRA.

HARLINGEN,
den 4 September 1832.

Deze strekke tevens tot bekendmaking aan Familie.

, Heden overleed tot onze innige droefheid, ons teedergeliefd jongst Dochtertje, WIKJE MINNEMA, in den ouderdom van bijkans drie jaren.

D. B. VAN HAERSMA DE WITH.
V. A. DE WITH, Geb. HERINGA.

METSLAWIER,
den 4 September 1832.

, Heden morgen omstreeks acht ure overleed tot mijne innige droefheid, mijne teedergeliefde Huisvrouw G. W. HOEKSTRA, aan eene geweldige zogkoorts, in den ouderdom van een en dertig jaren, na eene gelukkige echtverbindtenis van zes en een half jaar, mij nalatende vier kindertjes, te jong om hun verlies te kunnen bezeffen.

H. W. v. D. PLOEG BORN,
Chirurgijn en Vroedmeester.

OOSTEREND,
den 5 September 1832.

, Heden morgen een ure overleed aan eene uitterende ziekte, in den bloeijenden ouderdom van bijna 20 jaren, onze waarde neef, ANTONIE ANDRIES ANTONIDES, in leven Student in de Regten aan het Athenaeum te Franeker.

JAN ANTONIDES.
Mede namens de verdere Naastbestaanden.

FRANEKER,
den 7 September 1832.

, Heden morgen ten 5 ure overleed, tot mijne en mijner vier kinderen bittere droefheid, mijn geliefde Echtgenoot NICOLAAS DU CHATEAU, in het vijftigste jaar zijns levens; zijn langdurig lijden doet ons hopen dat hij een beter leven is ingegaan.

Deze dient tot kennisgeving aan Vrienden en Bekenden, in en buiten de stad, met verzoek van rouwbeklag verschoond te blijven.

M. E. LENSSEN,
Weduwe D. DU CHATEAU.

LEEUWARDEN,
den 10 September 1832.

NB. *De affaire blijft op denzelfden voet continueren.*

Prijzen der Granen te Leeuwarden, Vrijdag den 7 September 1832:

De In- en Uitlandsche Rogge en Tarwe: Rogge *f* 191 : 25 het Last. — Tarwe 10 : co de Mudde.

De Boter *f* 28. — Nieuwe Grove Kaas *f* 14 à *f* 15½.

PRIJSCOURANT DER EFFECTEN.

AMSTERDAM, DEN 8 SEPTEMBER 1832.

NEDERLANDEN.				Gebl.
Werkel. Schuld...	2½ pct.	43½	44	$43\frac{15}{16}$
Nieuwe dito 1832	5 „	83	83½	83⅜
Uitgestelde dito.........				
Kansbiljetten..........*f*		16½	16¾	$16\frac{11}{16}$
Amort. Sijndicaat	4½ pct.	73½	74	73¾
————	3½ „			
Domein Losrenten.	2½ „			
Handel-Maatsch...	4½ „			
Schatkistbiljetten..	100..	99½	99¾	99½
Oorlogs-Lasten...	5 pct.	91	91½	91⅛
Leening 1831.....	6 „	96½	97	96¾
FRANKRIJK.				
Inschr. op 'tGrootb.	3 pct.	69	69½	
Certificaten van dito	3 „			
RUSLAND.				
Bij *Hope & Comp.*	5 „	96¾	97¼	97
Negotiatie 1828...	5 „	98	98½	98¼
Inschr. op 'tGrootb.	6 „	60¾	61¼	61
Certificaten van dito	6 „			
Cert.dito Hamb. Ad.	5 „			
Dito te Londen gen.	5 „			
Leening 1831.....	5 „	86½	87	86⅞
PRUISSEN.				
In Londen genegot.	5 „			

SPANJE.				Gebl.
Amsterd. Perpetuel	5 pct.	51¾	52½	52
Id. te Par. en Lond.	5 „			
Uitgestelde.......	5 „			
Renten Perpetuel.	3 „	30	30½	30⅛
POLEN.				
Loten...............*f*				
OOSTENRIJK.				
Weener-Bank.....	5 pct.			
Dito	4 „			
Certificaten.......	2½ „			
Metalliek	5 „	85¼	85½	85½
Dito te Lond. gen.	5 „			
Dito	2½ „			
Bank-Actien......	3 „			
Aand. *f*100 bij *Roth.*				
Dito -250 dito....	4 „			
NAPELS.				
Certific. bij *L. & B.*	5 pct.			
Idem Administratie	5 „	75¾	76¼	76
Dito te Lond. gen.	5 „			
DENEMARKEN.				
Negot. in Londen	5 pct.			
ENGELAND.				
Geconsolideerde ..	5 pct.			
GRIEKENLAND.				
Te Londen.......	5 pct.			

HET PLAATSELIJK BESTUUR DER STAD DOCKUM, presenteert publiek, bij afbraak, in twee perceelen, doch met regt van zamenvoeging, te verkoopen:

Den zoogenaamden GROOTEN TOREN, staande op het Kerkhof binnen Dockum, waaraan, behalven de zware Steenen Muren, eene belangrijke hoeveelheid Koperen Platen, Lood, IJzer en Houtwerk.

Wie hieraan gading maken, komen op Zaturdag den 15 September e. k., des voormiddags ten 10 ure, op het Stadshuis te Dockum, alwaar van heden af de Conditien, (zijnde dezelfde als bij de veiling in April 1831,) ter lezing liggen.

HET PLAATSELIJK BESTUUR DER STAD DOCKUM, presenteert publiek te verhuren, voor den tijd van *zeven* aaneenvolgende jaren, ingaande Petri en Mei 1833:

Eene ZATHE en LANDEN, staande en gelegen te Hantumeruitburen, (*Roderterp* genaamd,) groot naar naam en faam ruim 34½ bunder zoo Bouw- als Greidlanden, bij wijlen *Hotze Iedes Posthumus* in huur geweest.

Wie hieraan gading maakt, kome op Zaturdag den 15 September e. k., des namiddags ten 3 ure, ten Raadhuize van gemelde Stad.

GRIETMAN EN ASSESSOREN VAN BARRADEEL, convoceren mits deze, ten verzoeke van KERKVOOGDEN, de Hervormde Floreenpligtigen van:

Sexbierum,...	tegen Maandag den 17 September 1832, des namiddags ten 3 ure......	allen in de respective Kerken aldaar.
Wijnaldum,..	tegen Dingsdag den 18 September 1832, des voormiddags ten 10 ure......	
Pietersbierum,	tegen Dingsdag den 18 September 1832, des namiddags ten 4 ure......	
Oosterbierum,.	tegen Vrijdag den 21 September 1832, des voormiddags ten 10 ure......	
Tjummarum,..	tegen Vrijdag den 21 September 1832, des namiddags ten 3 ure......	
Firdgum,.....	tegen Zaturdag den 22 September 1832, des voormiddags ten 11 ure......	in de Herberg op Dijkshoek aldaar.
Minnertsga,..	tegen Zaturdag den 22 September 1832, des namiddags ten 3 ure......	in de Kerk aldaar.

Om ieder in de hunne op te nemen en na welbevinding te sluiten, de Rekening en Verantwoording der Kerkvoogden over 1831, en vast te stellen de Kerkelijke Begrooting voor 1833; voorts die van *Minnertsga* 1. tot benoeming van een Kerkvoogd, voor den overledene den Heer *Seerp Pieters Anema*, en 2. tot het beoordeelen en bij goedkeuring te besluiten over het als dan door den Schoolonderwijzer aan te bieden ontwerp van Verbouwing van de Onderwijzers en Kosters Woning aldaar, en eindelijk te delibereren en te besluiten over zoodanige voorstellen als door de onderscheidene Kerkvoogden zullen worden voorgedragen.

Grietman en Assessoren voornoemd,
SIXMA VAN HEEMSTRA.
Ter ordonnantie van dezelven,
P. STEENSMA, *Secret. ad interim.*

Sexbierum,
den 1 September 1832.

MR. J. HANEKUIJK, Notaris te Harlingen, zal, op Woensdag den 12 September 1832, bij den finalen palmslag, des avonds ten 7 ure precies, in het Heeren Logement aldaar verkoopen:

1. Eene uitmuntende HUIZINGE, TUIN, STALLING en WAGENHUIS, staande aan de Oostzijde van het Noordijs te Harlingen, in wijk D no. 16; waarop geboden is *f* 1005.
2. Eene dito HUIZINGE en ERF, in de Bildtstraat op den Hoek van de Zuidsloot aldaar, in wijk A, no. 120; waarop geboden is *f* 555. Beide perceelen dadelijk te aanvaarden.

De Notaris J. KAMMINGA BOLTJES, te Jorwerd, zal, ten verzoeke van den Secretaris Mr. J. H. J. VAN WAGENINGEN, te Jellum, op Donderdagen den 13 September 1832 bij de provisionele, en den 20 dito bij de finale toewijzing, telkens des namiddags ten 3 ure, ten huize van *T. B. Bosma*, te Hijlaard, publiek, tegens genot van strijk- en verhooggeld, presenteren te verkoopen:

Eene HUIZINGE, SCHURE, HOVINGE, BOOMEN en PLANTAGIE, met de polle LANDS over den Dijk, staande en gelegen te Hijlaard, gekwoteerd met no. 15, bij den eigenaar *Jolt Jacobs Kolma* in gebruik, en bij de finale toewijzing vrij te aanvaarden.

GRIETMAN EN ASSESSOREN VAN WONSERADEEL, convoceren bij deze de Hervormde Floreenpligtigen van de onderstaande Dorpen, om te compareren als die

van *Ferwoude*,... op Zaturdag den 15 September 1832, des morgens ten 10 ure, in de Kerk aldaar;
„ *Gaast*,...... op denzelfden dag, des middags ten 12 ure, in dezelfde Kerk;
„ *Lollum*,..... op Maandag den 17 September 1832, des morgens ten 10 ure, in dezelfde Kerk;
„ *Idsegahuizen*, op Dingsdag den 18 September 1832, des morgens ten 10 ure, in de Kerk te Iisegahuizen;
„ *Piaam*...... op denzelfden dag, des morgens ten 11 ure, in dezelfde Kerk;
„ *Cornwerd*,... op denzelfden dag, des namiddags ten 3 ure, in de Kerk te Cornwerd;
„ *Dedgum*,... op Woensdag den 19 September 1832, des morgens ten 10 ure, in de Kerk aldaar;
„ *Hieslum*,.... op denzelfden dag, des middags ten 12 ure, in de Kerk te Parraga;
„ *Parraga*,... op denzelfden dag, des namiddags ten 1 ure, in dezelfde Kerk;
„ *Pingjum*,... op Vrijdag den 21 September 1832, des morgens ten 10 ure, in de Kerk van dat Dorp;
„ *Zurich*,..... op denzelfden dag, des namiddags ten 1 ure, in de Herberg;

ten einde ieder in de hunne op te nemen de Rekening en Verantwoording van Kerkvoogden over de dienst van 1831, alsmede vast te stellen de begrooting over het jaar 1833.

Grietman en Assessoren,
Ter ordonnantie van dezelven,
C. BINKES.

Bolsward,
den 8 September 1832.

Boelgoed op 5 maanden Crediet.

De Notaris F. IJ. DE BOER, te Makkum, zal, op Zaturdag den 15 September 1832, des namiddags ten één ure, bij de Herberg *de Gouden Leeuw*, te Arum, in het openbaar bij boelgoed, op 5 maanden crediet en tegen behoorlijke borgstelling presenteren te verkoopen:

8 Vroegmelke en vare KOEIJEN, 6 beste WERK- en 2 ENTERPAARDEN, alsmede 20 stuks Drentsche, Amelandsche en Terschellingsche VEULEN, aldaar aangevoerd zullende worden door den Koopman *Albert S. Roorda*, van Menaldum.

BOELGOED VAN VEE.

De Notaris P. STEENSMA, te Minnertsga, zal, op Zaturdag den 15 September 1832, des middags ten 12 ure, in de Herberg op Dijkshoek onder Firdgum, ten verzoeke van den Koopman REIN GERRITS DOEKSEN, van Terschelling, tegen *gereede* betaling, presenteren te verkoopen: Twaalf Terschellinger VEULEN, twee melke KOEIJEN, twee gelde DITO, drie OSSEN, en hetgeen meer geveild zal worden.

De Notaris HANEKUIJK, te Harlingen, zal, op Woensdag den 19 September 1832, des namiddags ten één ure precies, in Roma aldaar, (onder Houtkoopers) veilen: Eene groote partij OOSTZEE- en NOORDSCHE HOUTWAREN.

De Notaris ATTEMA, te Wolvega, zal, op Dingsdag den 25 September 1832, des morgens precies ten 9 ure, ten sterfhuize van *Jantje Widmers Langedijk*, in leven Koopman en zoo voorts, aldaar, bij boelgoed, presenteren te verkoopen:

Acht melke Koeijen, een vos Merriepaard, twee vette Varkens, twee beslagen Wagens waaronder een Rijdwagentje, eene Chais, een Wagenbak, een Ploeg, een Zaadwinde, eene Karn met koperen hoep, vier Ketelëmmers, Tonnen en Melkvaten, eene Hooiroede, en verdere Boerengereedschappen, alsmede ongeveer 10 koesëten best gewonnen Hooi, vervolgens eenige IJzeren Posten, en eenige stukken eiken Hout, geschikt tot drempels.

MOLEN- en TIMMERGEREEDSCHAPPEN, bestaande in zware Takels, Blokken in verschillende soorten, Dommekracht, Koevoet, Kanthaken, IJzeren Sokken, Kraan-, Trek-, Span- en Handzagen, ligte en zware Kettingen, een Bok, Sluitnagels, Schaven, allerhande soort van Beitels, groote en kleine Boren, Slijpsteen, nieuwe Sloten en Instekersbanden.

Wijders eene aanzienlijke partij HUISGERADEN, als: Een Pulpitum, een Klok, eenige Tafels, Spiegels, Stoelen, vijf Bedden, Vuurhaardje, Draaitreeft, drie groote Kisten, eene partij Koper-, Tin-, IJzer-, Blik-, Stort-, Glas-, Perselein-, Aard-, Hout- en Mandewerk, en al datgene wat alsdan meer te voorschijn zal worden gebragt.

VERKOOP VAN AFBRAAK.

Het BOELGOED van AFBRAAK, geadverteerd in de Courant van Vrijdag den 7 September ll., te houden door den Deurwaarder JAN SNOEK, op Vrijdag den 14 dezer, wordt 8 dagen opgesteld, en zal dus gehouden worden op Vrijdag den 21 dezer, des morgens ten 10 ure: op den Aarsentuin te Leeuwarden.

BOELGOED VAN AFBRAAK.

S. TULP, Ondernemer van Publieke Verkoopingen, te Leeuwarden, zal, op Vrijdag den 21 September 1832, ten elf ure voor den middag, bij de Wirdumerpoort aldaar, ten overstaan van den Notaris Mr. P. ANDREÆ, aldaar, verkoopen:

Eene partij DAMLEGGERS, twee beste BRUGGEBINTEN, eenige WALSCHOEIJINGEN en PALEN, enz., enz. Zijnde inmiddels uit de hand te koop.

VERKOOPING van eene aanzienlijke partij uitmuntende BLOEMBOLLEN, bestaande in Hyacinten, Narcissen, Duc van Toll, Crocussen, enz., op Zaturdag den 15 dezer, des voormiddags om 11 uren, bij A. J. POSTHUMA, bij de Put te Leeuwarden, ten overstaan van Mr. E. E. W. VAN SCHELTINGA. Intusschen te bezien.

Uit de hand te koop,

Een extra beste WATERMOLEN, groot dertien el vlugt, voorzien van eiken Stijlen en Balken. Te bevragen bij *HENDRIK JANS WIND*, Boer te Rottum.

UIT DE HAND TE KOOP: Eene sterke CHAR-A-BANC, voor zes personen. Nader onderrigt ten Kantore dezer Courant. *Brieven franco.*

Uit de hand te huur:

Het LOGEMENT HET TOLHUIS, te Joure, en wel voor den tijd van drie en een half jaar, in te gaan met den 12 November aanstaande. De Voorwaarden kunnen worden vernomen bij den administrerenden Kerkvoogd B. P. GORTER, aldaar.

FAILLISSEMENT.

Bij vonnis der Regtbank van eersten aanleg zitting houdende te Sneek, en vonnissende in zaken van Koophandel, dato zes September 1832, is *HENDRIK VELTMAN*, voorheen Horologiemaker te Sneek, verklaard in staat van faillissement, hebbende de Regtbank aan zich gereserveerd het openvallen van dit faillissement nader te bepalen; en is de Heer en Mr. G. VAN NIJMEGEN SCHELTEMA, Regter bij de Regtbank voornoemd, benoemd tot Commissaris, en de Heer Mr. H. HIDDINGA, Procureur bij gemelde Regtbank, wonende te Sneek, tot Agent in dit faillissement.

Voor Extract conform,
Mr. W. F. KEUCHENIUS, *Griffier.*

AANBESTEDING.

DE KERKVOOGDEN van *Makkum* zijn voornemens, op Maandag den 17 September 1832, des namiddags ten 3 ure voorloopig, en des avonds ten zes ure finaal, ten huize van den Herbergier *G. P. de Boer*, publiek aan te besteden: Het gedeeltelijk WEGBREKEN van den Kerketoren, en het PLAATSEN van een SPITS op het Westeinde der Kerk. De Afbraak zal komen ten voordeele van den Aannemer, en de te kort schietende Materialen zullen ook door dezen geleverd moeten worden. — Het Bestek en de Voorwaarden dezer aanbesteding liggen ter inzage bij bovengenoemden Kastelein. De aanwijzing van het werk zal kunnen geschieden den 14, 15 en 17 September 1832.

157ste Koninklijke Nederlandsche Loterij.

Bij J. H. J. LEHMANN, bij de Brol, te Leeuwarden, alwaar in de afgeloopene Loterij verscheiden prijzen zijn gevallen, zijn weder te bekomen LOTEN in *huur* en in *koop* en voor *alle klassen*, volgens Prijs-Courant. De trekking der eerste klas zal op Maandag den 8 October 1832 beginnen. — Bij hem wordt ook GROOT KONTRABOEK gehouden. — Houdt zich vriendelijk gerecommandeerd.

De ondergeteekende maakt zijne geëerde Stadgenooten bekend, dat hij van de Schutterlijke dienst is ontslagen, en nu zijn eigen vak als Mr. Kuiper heeft begonnen; verzoekende ieders gunst en recommandatie; belovende eene prompte en civiele bediening.

C. BURGAAD,
no. 127, op de Schritsen.

Harlingen, den 11 September 1832.

Bij F. MEIJNEKEN EN ZONEN, Kooplieden in Venster Glas te Rotterdam, zijn te bekomen GLAZEN DAKPANNEN.

)o( )o( )o(

Een BAKKERSKNECHT, zijn werk geheel of ten deele verstaande, kan van stonden aan, of op den 12 November 1832 werk bekomen. Men vervoege zich in persoon of met vrachtvrije brieven bij *JAN A. NIEUWENHUIS*, Mr. Bakker te Bolsward.

Te LEEUWARDEN, bij P. KOUMANS SMEDING, bij de Hoeksterpoort, Letter K, no. 176.